

מחנכים אצל יאגר  
אז קפואל "גשר"  
מארגל ארגונים ואילונים  
אז מוסדא פחיון "קשר"?

הקשר לילי: 052-6040704

אז פכסא אלאר:

[www.gesher-mazkeret-batya.org.il](http://www.gesher-mazkeret-batya.org.il)

!דפ?פ?פ?

גיליון 57

פרשת השבוע למשפחה

י סיון תשס"ח • 13 יוני 2008

## מושג השבוע: פסח שני

על מנת להתמודד מול שני האילוצים המנוגדים לכאורה של כיבוד חיי הפרט ויצירת דינמיקה קולקטיבית. ונדמה לי שהמצאת פסח שני יכולה לשמש לנו השראה בעבודת בניית החיים המשותפים. ומלבד שלא נרתע מהמאמץ ולא נבהל מכל מכשול שנקרה בדרכנו.

בן ארצא

זהו כנראה ה"מועד ב" הראשון שההיסטוריה רשמה. לא חלפה יותר משנה מאז יצאו בני ישראל ממצרים וכבר יש מי שלא יכול לחגוג עם כולם (במדבר פרק ט'). או אז בא מנגנון פסח שני להכיל את מי שנבצר מלהיות שותף פעיל בהווי הלאומי. וכך מתעצבים חיי הכלל: עם התחשבות בקצב הפנימי של אחדים מחברי הקהילה, אך בו בזמן בדאגה לא להשאיר אף אחד בחוץ. יצירתיות רבתי נדרשת

## פרשת בהעלותך (ויקרא ח', א'–י"ב, ט"ו)



אל-נא תהי, כמות, אשר בצאתו מרחם אמו, ויכיל חצי בשור. יג ויצעק משה, אל ה' לאמר: אל, נא רפא נא לה.

### שאלות לחשיבה ולדיון

בפסוק הפותח את הפרק מדברים אהרון ומרים ביניהם, בלי נוכחותו של משה, כנראה. הם מציינים שאשתו של משה כושית, מה שמראה שהעובדה שצבע עורה שונה משלהם הפריע להם.

אתם ודאי שמעתם פעמים רבות שאסור לומר דברים כאלה ואסור להתייחס בצורה לא יפה לאדם אחר, רק מפני שהוא שונה מאתנו. האם אתם יכולים להסביר למה? לדעתכם, במה אתם שונים מכל אדם אחר? האם קרה שלעגו לכם בגלל תכונה שלכם? האם יש במשפחה (ההורים כדוגמה) מישהו שיש לו סיפור כזה?

תוך כדי דיון חשוב על גזענות וסובלנות, ניתן להזכיר לילדים שחשוב להוריהם לרשום אותם ללימודים במסגרת מעורבת כמו קשת, משום שהם-אנחנו רוצים שהילדים ילמדו לא לשפוט את האחרים לפי מראם החיצוני או אורח חייהם.

הפסוק השני מגלה, כנראה, את הסיבה האמיתית שגרמה לאהרון ולמרים לדבר נגד משה ואשתו: הם לא מבינים למה הוא מנהיג את העם ולא הם. הלא הם גם נביאים, כך הם אומרים, אז למה משה "נחשב" יותר? זאת השאלה שהם מעלים ביניהם.

מה אתם חושבים, האם הם צודקים? אחרי הכול, אם מישהו אחר יקבל ברכות ומחמאות על עבודה שעשיתם ביחד, גם אתם ודאי תרגישו רע (עלבון, כעס).

### הנושאים המרכזיים בפרשה:

- \* פירוט הדלקת הנרות על ידי אהרון
- \* הקדשת הלויים לעבודה במשכן
- \* חוקי פסח שני
- \* זמני נסיעה וחנייה של מחנה בני ישראל
- \* עשיית חצוצרות למקרא העדה ולמסע המחנות
- \* בני ישראל מתלוננים על אכילת המן היומיומית ורוצים בשר: הם מקבלים שלו
- \* תוך כדי המשבר הזה, אלוהים ממנה שבעים איש שיעזרו למשה לעסוק בכל בעיות העם

### הפרשה מסתיימת באירוע דרמטי ועליו נתעכב

### קראו את פרק י"ב

א ותדבר מרים ואהרן במשה, על אדות האשה הפשית אשר לקח: כי אשה כשית, לקח. ב ויאמרו, הרק אד במשה דבר ה' הלא, גם בנו דבר; וישמע, ה'. ג והאיש משה, ענו מאד מפל, האדם, אשר, על-פני האדמה. ד ויאמר ה' פתאם, אל משה ואל אהרן ואל מרים, צאו שלשתכם, אל אהל מועד; ויצאו, שלשתם. ה וירד ה' בעמוד ענן, ויעמד פתח האהל; ויקרא אהרן ומרים, ויצאו שניהם. ו ויאמר, שמעו נא דברי; אם יהיה, נביאכם ה' במראה אליו אתודע, בחלום אדבר בו. ז לא כן, עבדי משה: בכל ביתי, נאמן הוא. ח פה אל פה אדבר בו, ומראה ולא בחידת, ותמנת ה', נביט; ומדוע לא יראתם, לדבר בעבדי במשה. ט ויחר-אף ה' בם, וילך. י והענו, סר מעל האהל, והנה מרים, מצרעת פשלה; ויפן אהרן אל-מרים, והנה מצרעת. יא ויאמר אהרן, אל משה: בי אדני אל נא תשת עלינו חטאת, אשר נואלנו ואשר חטאנו. יב

## הצעה לפעילות

גדולתו של משה מתגלה כאן, בפסוק י"ג: כאשר מרים נענשת בגלל התנהגותה כלפי משה, הוא מתפלל לרפואתה, במקום לחשוב שאולי "מגיע לה". היזכרו בפעם האחרונה שאח או חבר שלכם עשה מעשה לא ראוי וקיבל עונש או נזיפה. כתבו מכתב להורים שלכם/שלו על מנת לסנגר-להגן עליו ולבקש מהם שלא ינהגו כלפיו בחומרה.

שבת שלום

יף וכן אנא

הורים לתלמידים בגן ובכיתה ב' קשת

יכול להיות שזאת הסיבה לכך שבהמשך מבהירים לנו שמה לא ניסה לטעון שהוא לבדו חשוב. הוא לא ביקש להיות מלך או נשיא או כל בעל תפקיד אחר. אלא רק בזכות מסירותו, עבודתו הקשה ואחריותו הוא זכה להיות מנהיג העם.

אם כן, מאיזו סיבה מתייחסים אליו כך אהרון ומרים? מה דעתכם על כך שאחיו ואחותו הם אלה שמקנאים בו? עם מי אתם רבים יותר - עם החברים או עם האחים והאחיות שלכם? למה?

## "קשת" – ביטוי להגותו של מרטין בובר?



עומדת מחוץ לחוקי ההיגיון של הקיום החברתי. לשיטתו יש לבסס את החברה האנושית כיחבורה של חברות. כלומר קיומן של קהילות אוטונומיות בתוך מסגרת קהילתית רחבה (מדינה?). החבורה המצומצמת (הקהילה) היא זאת אשר תיצוק משמעות אל תוך הווייתו של הפרט. הוא מדמה חברה כזאת לבית משותף ש"בו חש הפרט את ביתו כחדר אחד ומקיף שגם בו הוא בן בית ושתושביו מאשרים לו בגישותיו עמו, בשיתוף הפעולה עמו, את מהותו ואת הווייתו שלו" (מתוך - "ניסיון שלא נכשל" עמ' 14).

האם המודל היקשתי אינו כזה העונה להגדרותיו של בובר? האם החברות המתקיימת בתוכו אינה מימוש של השיח הבוריאני המבקש לחזק את הזיקה הבינאישית ולהציבה על מישור האני-אתה תוך צמצום צדה השני של המשוואה - אני-לז: מעניין מה בובר היה משיב על כך.

### לון כפן

אב לתלמידה בכיתה ב' קשת

בי"ס בן גוריון

מה מביא מאה ועשרים משפחות, שהן כמה מאות אנשים, להתלכד יחד ולפעול בתור 'קהילה' כה תוססת? ההסבר המקובל, מטבע הדברים, מתמקד ברצון הבסיסי לנסות לגשר על פערים בין דתניים לחילוניים, אך לטעמי זה הוא טיעון בעייתי מעט אשר אינו מתמודד עם צורך מהותי אחר. למעשה רב הדומה על השונה בקרב השותפים במיזם הזה מכל בחינה שהיא: הן מן ההיבט הסוציו-אקונומי, הן בדמיון באורחות החיים הבסיסיים ובעצם העובדה שהיותך חילוני או דתי היא נדבך מסוים בלבד ואין עובדה זאת מחייבת אלא בתחום ד' אמותיו של הפרט. כלומר גם אם קיים אותו 'פער' מיתולוגי הרי שהוא מצומצם לתחום הריטואלי ולא האידיאולוגי וממילא אין הוא מאיים על עצם המפגש הדתי-חילוני. אם כך מה הוא המרכיב המזין את הצורך להתעקש ליצור, לגבש ולהגדיר את 'קהילת קשת'? הסבר אפשרי ניתן, אולי, למצוא בכמה מכתביו של הפילוסוף היהודי גרמני מרטין בובר.

בובר סבר כי המדינה המודרנית שואפת מחד לפרק מבנים ואיגודים אוטונומיים ומאידך ליצור אוטומיזציה של החברה כדי לאפשר ל'הון' להמשיך ולהכתיב את סדרי החיים. הוא בחן את מסגרת היחסים הבינאישיים בתוך חברה המורכבת פרודות-פרודות והגיע למסקנה כי הפרט הופך בתוכה לזו (סתם). כלומר אני עצמי או זולתי אינם יותר מאשר אובייקטים שהסובייקט משתמש בהם, מפעיל אותם או מופעל על ידם. במילים אחרות, בובר (בדומה לקארל מארקס) טוען שהאדם המודרני עובר תהליך של החפצה (מלשון חפץ) וחיי בתוך תחושת ניכור תמידית הן במקום העבודה שלו והן ביחסיו עם רשויות המדינה.

בובר ביקש להגשים סוג אחר של קשר אנושי. קשר אשר במרכזו עומדים הזיקה והדו-שיח בין האדם ל'דברים' הסובבים אותו: "הריני מסתכל באילן... יכול אני לחוש אותו בחינת תנועה... יכול גם שיתרחש שעם הסתכלותי אהיה נתון בזיקה אליו והוא שוב איננו לו אלא הוא עצמו..." (מתוך - "בסוד שיח" עמ' 6). בעולם הבוריאני מומרת ההתייחסות האנושית הבסיסית של אני-לו (הכול אובייקט) לאני-אתה (הכול סובייקט). זאת ועוד, עולם זה משלב בתוכו שני עולמות הנפתחים זה לזה במובן זה ש"האני נוכח את האחר וכולי עומד נוכח האתה". בובר טען כי תפיסתו אינה

### פעילות קיץ לילדי הגנים וכיתות א'

עמ"נ להכיר אחד את השני, להתגבש ולכ"ף  
ניפגש לפעילות קיץ עפ"י החלוקה לגנים ולכיתות.  
ילדי הגנים בימי שני בתאריכים:

7/7, 14/7, 21/7, 28/7  
גן דולב בשעה 17:15 - 18:00  
גן ארז בשעה 18:15 - 19:00

כיתות א' בימי שלישי בתאריכים:

8/7, 15/7, 22/7, 29/7  
כיתה א' 1 בשעה 17:15 - 18:00  
כיתה א' 2 בשעה 18:15 - 19:00



פרטים נוספים "מסרו  
בהמשך, אנא שימו לב  
לעידכונים במייל ובאתר  
הקהילה.



אשר איננה מחייבת את המתח הרוחני והערכי הנדרשים מהם.

המדרש בילקוט שמעוני דורש את הפסוק "וַיִּסְעוּ מִהָרַ ה', דָּרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים - לא אמר להם לישראל אלא מהלך יום אחד ונסעו על פי עצמן מהלך שלשה ימים בורחין מהר סיני מפני שעשו שם (שנה פחות) אחד עשר יום, והיה נותן להם מצוות בכל יום, כשאמר משה ליסע משם מסע יום אחד הלכו מהלך שלשה ימים ולילה אחד, כתינוק שיוצא מבית הספר ורוץ". למרות התהליך הארוך שישראל נתונים בו עדיין יש בהם מן העבדות, מן הרצון להתנתק ממחויבות, עד כדי כך חזק העניין עד כדי אידיאליזציה של החיים במצרים - זכרנו את הדגה...

תשובת ה' מגיעה במהופך לתלונות, ראשית נענית תלונתו של משה - הוא המנהיג ואם הוא מתייחס קשה יהיה להחזיר את העם לדרך הישר. התשובה למשה היא טכנית לכאורה, אל מול תלונתו כי לא יוכל להמשיך לבדו - "לא אוכל אֲנִי לְבַדִּי לְשֵׂאת אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה כִּי כָבֵד מְאֹד". עונה ה' - "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֲסַפֶּה לִּי שְׁבָעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל... וְאֶצְלָתִי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשָׁמַתִּי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ בְּמִשְׁאֵל הָעָם וְלֹא תִשָּׂא אֶתָּה לְבַדָּךְ". ובאשר להתייחסות למחסור בבשר ה' מבטיח כי החל ממחר תהיה לעם אספקת בשר בלתי פוסקת עד אשר יצא מאפס. ללא ספק שיטה חינוכית בלתי שגרתית - "...יֵעַן כִּי מֵאֲסַתֶּם אֶת-ה' אֲשֶׁר בָּקַרְבְּכֶם..." אתם מאסתם בה' ולכן אגרום לכם למאוס בתאוה לבשר.

הרב אלחנן סמט מראה כי יש כאן רובד נוסף של התמודדות בתשובת ה'. ניתן לראות כי השורש א.ס.פ משמש כמילה מנחה (מילה החוזרת לאורך הסיפור ומעוררת תשומת לב): אל מול האספסוף הממריד, מקים ה' את אסיפת הזקנים; ואל מול העם האוסף את השליו בכמויות לא סבירות, ישנם משה והזקנים הנאספים אל המחנה. צירוף הזקנים אל משה וההאצלה מרוחו עליהם אין בה רק מן העזרה בנשיאה בנטל אלא יצירה של כוח נגדי מוביל אל מול האספסוף, התאוה לבשר המצליחה לסחוף את כל העם מטופלת על ידי הוספת רוח אל מול התאוה לחומר. הסיפור אמנם מסתיים במותם של המתאווים המומתים בעוד הבשר בין שניהם, אולם שם המקום נקרא קברות התאוה ולא קברות המתאווים - התאוה נקברה שם, חוסר היכולת להחזיק במתח רוחני לאורך זמן. עוד שלב בדרך הארוכה, שנראה שלעולם לא מסתיימת.

שבת שלום

שי מנצח

אב לתלמידים בגני קשת

בפעם הקודמת שכתבתי ליודברת בס' התייחסתי לחטא העגל ולתובנה שלא ניתן לעצב אישיות ובודאי שלא אופי לעם על ידי אירועים גרנדיוזיים חד פעמיים. האירועים חשובים על מנת לתת דחיפה לכיוון חדש, אולם ההשרשה נעשית על ידי רק תהליך ארוך בו על האדם/אומה לקחת חלק פעיל. "אין בטבע האדם, שיגדל על מלאכת עבדות בחומר ולבנים והדומה להם, ואחר-כך ירחץ ידיו לשעתו מלכלוכם וילחם עם ילידי הענק פתאום" (מורה נבוכים להרמב"ם חלק ג פרק לב).

"וְהָאֲסַפְסֹף אֲשֶׁר בָּקַרְבוֹ הִתְאַוּ תֹּאֲנָה וַיִּכְפּוּ גַם בְּגִי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יֶאֱכֹלֵנוּ בָּשָׂר." (במדבר יא, ד)

כמעט שנה עברה מאז חטא העגל, בני ישראל עמדו במעמד הר סיני, קיבלו את התורה, בנו משכן, התארגנו במחנות לקראת הנדידה במדבר... לכאורה עברו תהליך הכנה ארוך לקראת הכניסה לארץ ישראל. והנה, לאחר חנייה ארוכה והכנות רבות כל כך, ברגע שניתן האות, הענן עולה מעל המשכן ובמקום אירוע חגיגי של תחילת החלק האחרון במסע לארץ ישראל והשלמת תהליך היציאה ממצרים - מתחילה מסכת תלונות וטענות, אשר אינן פוסקות לאורך ארבע פרשיות: בהעלותך, שלח (מרגלים), קרח (עירור על מנהיגות משה) וחוקת (מחסור במים). אמנם, מצב העם שונה מאשר בחטא העגל אולם תהליך חינוכי ארוך ומורכב עדיין עומד לפני בני ישראל במסעם במדבר, ונראה כי בתהליך זה אין נקודת סוף ברורה והצורך בתחזוקה שוטפת של רוח העם וערכיו הינו מרכיב קבוע וחיוני בהנהגה.

**נתמקד אם כן בסיפור בפרשתנו, ניתן לזהות שתי תלונות הקשורות לכאורה זו בזו. תלונתם של בני ישראל על המחסור בבשר "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים. ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל-המן עינינו."**

**וכתוצאה מכך את זו של משה, הנראה כמתייחס מיכולתו מלנהיג עם כפוי טובה שכזה - "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' לָמָּה הִרְעִיתָ לַעֲבָדֶיךָ וְלָמָּה לֹא מָצֵאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת מִשְׁאֵל כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. הָאֲנֹכִי הִרִיתִי אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה אִם אֲנֹכִי יִלְדָּתִיהוּ כִּי תֹאמַר אֵלֵי שָׂאֵהוּ בְּחִיקֶךָ כֹּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאָמֶן אֶת הַיֶּנֶק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם."**

משה מראה סימני ייאוש, ברור לו כי תלונות העם אינן נובעות מרעב או ממחסור באוכל, אין הטענות דומות לחששות שהיו ביציאה ממצרים (בספר שמות), שם הנסיבות לכאורה הצדיקו את החשש ממחסור באוכל. כאן, כפי שמבין משה, הן מבטאות נהירה אחרי האספסוף. ישנה בעם התרופפות, ניסיון לברוח מהיעוד וחזרה לעבדות במצרים,

|   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|
|   | ר |   |   |   |   |
| א | ש | ק | ח | ש | נ |
| א | ב | פ | פ | פ | פ |
| א |   |   |   |   |   |

אֵלֶּיךָ אֱלֹהִים

הַפִּינָה הַשְּׂבִילִי



בפרשת בהעלותך מצווים בני ישראל להכין 2 חצוצרות כסף, בהם תוקעים בזמנים שונים, כגון במועדים ובזמן מלחמה. בתפוזות שלפניכם יש למצוא 8 כלי נגינה המופיעים כולם בתנ"ך. עליכם לעיין בפסוקים הנזכרים, לאתר את שמות כלי הנגינה ולסמן אותם (בכתיב מלא ובלשון יחיד) בתפוזות. אם סימנתם נכונה, יוותרו 8 אותיות שלא נעשה בהם שימוש, ואלה ייצטרפו לשם של כלי נגינה מודרני.

הפזורה! נחל ויפודה לצפורה

### מצאו את כלי הנגינה בפסוקים הבאים:

במדבר י, ב (כלי אחד)

ישעיהו ה, יב (4 כלים)

ירמיהו ו יז (כלי אחד)

תהילים צב ד (3 כלים - אחד מהם חדש)

איוב כא יב (3 כלים - אחד חדש)

|   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|
| ש | ה | ת | נ | ב | ל |
| ו | ר | ו | ש | ע | י |
| פ | צ | פ | ר | ו | ב |
| ר | ו | נ | י | כ | ג |
| א | צ | ק | ד | נ | ו |
| ו | ח | ל | י | ל | ע |